

Čitateljem v pouk in zabavo.

Zločinci pri kosilu.

Splošno o glavnem natakarkju.

Glavnemu natakarkju jetnišnice v Parizu pravijo Diogen in skrbi za bogate jetnike, ki polagajo važnost na dobro preskrbo. Diogen vidi, kako pripeljejo njegove goste v zapore v verigah, deli z njimi upanje na svobodo, mora poslušati njih obupne izbruhe, sploh je on edini zaupnik, ki jim stoji ob strani, ko se pripelje pred jetnišnico voz z giljotino. Pred obglavljenjem postreže na smrt obsojencu s klobasico, s kozarcem ruma, s cigareto itd. Nato še hitro kasira zadnjo napitnino. Zastonj ni niti rabljevo kosilo, trdi Diogen.

Diogen je majhen, suh, mišičast mož z upognjenim nosom. Obleden je kakor vsi drugi natakarkji.

Pariški časnikar je imel z Diogenom pred kratkem razgovor, katerega je obelodanil v listih. Iz tega razgovora prinašamo tudi mi par zanimivosti.

Vilice in nož.

Diogen je ob prihodu poročevalca pripravil za bogatejšega jetnika pečenege piščanca. Na začudenje časnikarja je razrezal pečenko na same male koščke. Časnikarjevo radovednost je razpršil Diogen z naslednjim pojasnilom:

»Najstrožje je prepovedano, jetniku dati v roke nož ali vilice. Kolikokrat se je že zgodilo, da si je kateri odprl z nožem žile ter je izkrvavel. Ko si je nekoč neki zločinec iztaknil z vilicami oči, so prepovedali tudi to jedilno orodje. Zlica se je izkazala kot povsem nevarna. Radi tega zrežem kurjo pečenko na tako drobne kose, da jo lahko povžije jetnik z žlico. Ako je pa kateri znan v zaporu kot poseben nemirnež, mu nadenejo med obedom verige.«

To je bil gost.

Med tem je bil odnesel Diogen pečeno kuro v jetnišnico. Po povratku je nadaljeval z doživljaji:

»Qustric, to je pač bil gost! Bil je nobel ter velikopotezen. Nikdo mi še ni podaril toliko in tako visokih napitnin. Zakaj pa ne? S svojimi bančnimi posli si je prisleparil par milijard. Stavisky je pravi začetnik . . . Razvajen goltanec je imel Oustric! Hrano si je pustil prinašati iz kavarne »Paris«. Včasih, če ni bilo pripravljeno kosilo po njegovem okusu, je grozil s pritožbo. Ko so ga izpustili lepega dne iz zdravstvenih ozirrov predčasno na svobodo, je pozabil na meni običajno napitnino. Par dni za tem sem prejel od njega oprostilno pismo, kateremu je bil priložen ček. Škoda, da nimam vsaki dan vsaj enega takega gosta, kakor je bil Oustric . . .«

Dve ženski.

»Braun de Solar . . . slabotna, nežna ženska. Po cele dneve je presanjala . . . Imenoval sem jo »spominčico«, ker je bila tako tiha. Kedo bi verjel, da je odrezala z britvijo burbonskemu princu

glavo? Kadar je sedla h kosilu, si je nataknila očala. Jedla je veliko kakor kak voznik. Pospravila je ogromne kose pečenko in je izpraznila pol litra vina v eni sapi.

Nikdar ne bom pozabil na Elie Rambon, na morilko zakonskega para Tokhar. Bila je strogoverna judinja. Za mizo je sedla natančno po židovskih predpisih. Pregledala je meso, če odgovarja pripravi po Mozesovi postavi in nato si je umila one roke, s katerimi je zadržala omenjena zakonca.

Morilec predsednika.

Rus Gorgulov, morilec predsednika Doumerja, je ostal tudi v zaporu pravi mušič. Jedel je glasno cmokajoče kakor žival in se je ves popackal. Za nikogar se ni prav zmenil. Če je odprl usta, so privreli iz njih živalski glasovi. Poleg krožnika je imel vedno papir ter svinčnik. Naenkrat je odložil žlico in je pričel pisati. Kaj pa? Pesmi o odrešenju sveta. Nikoli mi ni dal napitnine.

Napitnine.

Napitnine v jetnišnici tvorijo posebno poglavje. Najbolj radodarni so goljufi, sleparji s čeki in bankroterji. So pač finančniki. Tudi bankirji so dobri gosti. Treba pa povdariti, da so ljudje iz finančnih krogov v jetnišnici bolj redke prikazni.

Diogen nadaljuje.

Škoda, kako lepo bi bilo, če bi bil dobil za gosta Staviskega. Pomnite, ta je bil strokovnjaški poznavalec dobre kuhinje. Prenašal je jedi le iz dveh pariških restavracij. K vsaki jedi je pil šampanjca in nato še stoletni konjak. Res škoda, Stavisky bi bil prinesel v našo jetniško restavracijo nekoliko več življenja in bi bil ostal dolgo let naš gost. Imel je lepo navado, da je dal vsikdar plačilnemu natakarkju napitnino 100 frankov. Če že ni on, bo pa prišel k nam kateri drugi. Na Francoskem je v zadnjem času še več Staviskih, ki so še na svobodi . . .«

Vlomilec.

»Nočem Vašega življenja, ljuba gospa! Hočem samo Vaš denar!«

Bogata vdova: »Saj kaj takega sem si mislila! Ravno taki ste ko vsi drugi moški! Poberite se!«

Nevesta.

»Bog znaj kolikokrat so me že vprašali, če bi se hotela omožiti!«

»Je to mogoče, Liza, kateri te je povprašal?«

»Moji starši.«

Ženitev in dobra služba.

»Danes mi je obljubil moj ljubi, da me bo poročil, kakor hitro dobi dobro službo.«

»Ti si pač in ostaneš trapasta. Če bo res dobil službo, potem mi vendar ne bo treba tebe ženiti.«

Predlog.

Na podeželski postaji je bilo stranišče precej daleč proč. Na vratih je še bilo zapisano: »Ključ je dobiti v restavraciji.«

Lepega dne je pristavil nekdo k napisu predlog: »V nujnem slučaju se naj obrne vsakdo pismeno na železniško ravnateljstvo v L...!«

Zahvala za svarilo.

»Danes zvečer igram v novem gledališkem komadu glavno vlogo.«

»Prav lepa hvala za prijateljsko svarilo.«

Prva violina.

»Vi ste muzikant?« je vprašal gospod. »Kaj pa igrate?«

»Prvo violino.«

»Pa samo v gledališču, je pripomnila godčeva žena.«

Električni muholovec.

V zelo vročih ali tropičnih pokrajinah so se začeli boriti proti nadlogi žuželk s pomočjo elektrike. Količnega pomena je ta boj, lahko uvidimo pri poklicu v spomin, da znaša škoda na narodnem premoženju, katero povzročajo letno razni škodljivci iz vrst žuželk, težke milijarde.

Borbe proti muham so se lotile v Ameriki predvsem mlekarne, saj so povzročale na leto muhe 60 milijonov dolarjev škode. Preko oken in vrat vseh prostorov po ameriških mlekarnah so potegnili tanke žice vodoravno tako, da se mora muha dotakniti žice, če hoče skozi. Žičnate mreže napolnijo z električnim tokom in ta ubije vsako muho, ki sili v mlekarne. Za električni muholovec ni potrebno posebnih strojev za proizvodnjo električne sile, zadostuje že navaden transformator. Izdatki za uporabo električnega muholovca so malenkostni.

Kak da je učinek električnega muholovca, si lahko predstavljamo, če pomislimo, da so na ta način pobili na majhni mlekarski farmi tekom 10 dni 170.000 muh.

Boj zoper škodljivce v tropičnih krajih je dovedel že danes tako daleč, da zavarujejo ogromna polja proti mrčesu z elektriko in to posebno v noči. Brezštevilni škodljivci so namreč posebno na delu v nočeh. Radi tega postavljajo v gotovih razdaljah po posebno rodovitnih in z žlahtnimi nasadi nasajenih plantažah močne električne žarnice. Žarnice obdajo od zunaj z žičnatimi mrežami, v katere spustijo električni tok. Močna luč v noči privabi vse mogoče žuželke od blizu in daleč. V celih rojih silijo škodljivci k luči, a komaj se približajo, že popadajo ubiti od toka na tla. Cele kupe mrtvega mrčesa nagrabijo vsako jutro izpod omenjene električne pasti.